

RADOST

Vladimíra Strnadelová
Jan Zerzán

ZE ZDRAVÝCH DĚTÍ

PREVENTIVNÍ
I LÉČEBNÁ STRAVA
PRO CELOU RODINU

3. vydání
+ DVD

- strava kojících maminek • strava v kojeneckém věku
- specifika stravy dětského věku • bohatá receptová příloha
- přírodní léčebné postupy při běžných nemocech

© MUDr. Vladimíra Strnadelová, Jan Zerzán, 2013
Fotografie obálka © Honza Ptáček, www.honzaptacek.com
Fotografie © iStockphoto.com
Ilustrace © Dobromila Pilná, 2008
© Nakladatelství ANAG, 2013
ISBN 978-80-7263-835-2

Obsah

Úvod	11
Kniha I. Energie vesmíru v potravinách	19
Energie vesmíru	20
Energie potravin a její harmonizace	26
Tabulka potravin	26
Tabulka vaření	32
Základ stravy	39
Obiloviny	41
Obiloviny a jejich druhy	44
Kapitola o lepku	51
Luštěniny	58
Zelenina	64
Druhy zeleniny	67
Zelenina divoká	69
Zelenina pěstovaná	70
Zelenina mořská	74
Olejnata semena a ořechy	75
Ovoce	78
Maso	81
Tuhy	82
Sladkosti	84
Koření a dochucovadla	86
Sůl	88
Pitný režim	91
Strava v denních a ročních biorytmech	96
Denní biorytmus	96
Snídaně	99
Oběd	101
Večeře	103
Způsob jídla	105
Roční biorytmus	108
Jaro	110
Léto	111
Podzim	112
Zima	113

Kniha II. Umění respektovat vesmírnou energii	117
Před početím	118
Strava a životní styl před početím	120
Těhotenství a porod	125
Porod	131
Kojení	132
Strava maminky při kojení	136
První rok života dítěte	142
Ukázky základních receptů pro kojence	150
Další příklady kombinací zelenin	150
Příprava prvních obilných kaší	152
Další kombinace obilovin	154
Druhý rok života dítěte	155
Souhrn	160
Od jednoho roku do roku a půl	160
Od roku a půl do dvou let	161
Specifika stravy v dětském věku	164
Svačiny	169
Pohyb a cvičení	172
Orgánová sestava cviků	175
Nemocné dítě	185
Běžné horečnaté nemoci	186
Bolesti v krku	193
Kašel	194
Bolest ucha	195
Přírodní obklady na různé problémy	196
Bramborový obklad	197
Zázvorový obklad	198
Chlorofylový obklad	199
Tvarohový obklad	199
Cibulový obklad	199
Solný obklad	200
Alergie, astma, atopické ekzémy, poruchy imunity	200
Při astmatu	206
Při atopickém ekzému	207
Eliminace	208
Funkce našeho těla a jeho orgány	211
Poznatky čínské medicíny – Pět elementů	212

Pět elementů a naše orgány.....	217
Játra	219
Žlučník.....	225
Srdce	225
Tenké střevo	229
Slezina, slinivka	229
Žaludek	235
Plíce.....	235
Tlusté střevo.....	239
Ledviny.....	240
Močový měchýř	244
Kniha III. Recepty	245
Obiloviny	247
Rýže	248
Základní recept na rýži.....	249
Varianty základní přípravy	250
Kombinace rýže s obilovinami a semínky.....	251
Kombinace rýže a luštěnin	252
Kombinace rýže a zeleniny vařené dohromady.....	253
Kombinované jídlo s rýží vařené v jednom hrnci	255
Rizoto.....	256
Další rýžová jídla	259
Jáhly.....	261
Základní recept.....	261
Kombinace jáhel s obilovinami a olejnatými semeny.....	262
Jáhly vařené se zeleninou.....	264
Jáhly vařené spolu s luštěninami	265
Jáhlové jídlo vařené v jednom hrnci.....	266
Další jáhlová jídla	267
Oves	267
Vločky	267
Základní recept na vločkovou kaši	268
Další vločková jídla.....	268
Bezpluchý oves	270
Základní recept.....	270
Variace k základnímu receptu	270
Ječmen	271
Kroupy, krupky.....	271
Základní recept.....	271
Kombinace krup s obilovinami	272
Další kroupová jídla	273
Kroupové karbanátky	275
Kroupové jídlo vařené v jednom hrnci	276
Nahý ječmen	276
Základní recept.....	277

Kukuřice	277
Kukuřičná krupice – polenta	277
Základní recept	277
Varianty základního receptu	278
Kukuřičná polenta vařená s obilovinami a olejnatými semeny	279
Kukuřičná krupice (polenta) vařená se zeleninou	279
Saláty z polenty	280
Zapékaná polenta	282
Pohanka	284
Pohanka – celé zrnó	284
Základní recept	284
Variace základního receptu	284
Pohanka v kombinaci s jinými obilovinami	285
Pohanka vařená se zeleninou	285
Pohanková mouka	286
Pohankové vločky	286
Žito	286
Základní recept	287
Žitný kvásek	287
Pšenice klasická a pšenice špalda	287
Pšenice špalda	288
Základní recept	288
Špalda vařená s jinými obilovinami	288
Špalda vařená s obilovinami a luštěninami v jednom hrnci	289
Další špaldová jídla	289
Špaldové kernoto	290
Základní recept	290
Bulgur	291
Základní recept	291
Bulgur vařený společně s jinými potravinami	291
Kuskus	292
Základní recept	293
Kuskus vařený dohromady s jinými potravinami	293
Quinoa	294
Základní recept	294
Další recepty	294
Hato mugi	296
Základní recept	296
Další recepty	297
Tef	298
Základní recept	298
Další recepty	298
Amarant	299
Základní recept	299
Další recepty	299

Těsta na knedlíky a noky	300
Těsta obsahující lepek	300
Těsta bez lepku	303
Halušky	304
Bezlepkové těsto	304
Lepkové těsto	305
Co na halušky?	305
Palačinky a omelety	306
Lepkové palačinky	306
Palačinky neobsahující lepek	307
Co na palačinky?	308
Těstoviny a těstovinová jídla	310
Základní příprava	310
Těstoviny se zeleninou a luštěninami	311
Záviny	313
Bezlepkové těsto	313
Listové špaldové těsto	314
Slané náplně do závinů	314
Sladké náplně do závinů	315
Obilné mléko	317
Základní recept	317
Zelenina	319
Obecně o přípravě zeleniny	319
Technologie krájení zeleniny	321
Způsoby úpravy zeleniny bez tuku	324
Nishime	324
Základní princip	324
Základní recepty	324
Blanšírování	326
Základní princip	326
Základní recepty na přípravu salátů	326
Inspirace na záličky na saláty	328
Napařování	329
Základní princip	329
Základní recepty na napařování	329
Vaření	330
Základní princip	330
Mléčně kvašená zelenina	330
Dlouhodobě kvašená zelenina	330
Základní recept	331
Krátce kvašená zelenina	331
Základní recept	332
Zelenina kvašená ve slaném nálevu	332
Základní recept	332

Presovaný salát	333
Základní recept	334
Varianty presovaného salátu	334
Způsoby úpravy zeleniny na tuku	334
Sotýrování	335
Základní princip	335
Základní variace na sotýrování	335
Kimpira	340
Základní princip	340
Variace na kimpiru	340
Fritování – tempura	341
Základní princip	341
Těstíčko ze špaldové mouky	342
Bezlepkové těstíčko na tempuru	342
Polévky	342
Základní recept na zeleninový vývar	343
Zeleninové polévky	344
Krémové zeleninové polévky	350
Polévky s luštěninami	353
Omáčky	357
Recepty na omáčky	358
Aspiky se zeleninou	362
Základní recept na nálev	362
Recepty na aspiky	363
Luštěniny	365
Základní principy přípravy luštěnin	365
Čočka	366
Základní recept na přípravu čočky	366
Další recepty	367
Fazole	370
Základní recept na přípravu fazolí	371
Variace na základní recept	371
Náměty na recepty z fazolí	372
Fazole azukí	375
Recepty s azukí	376
Hrách	376
Základní recept na přípravu hrachu	377
Recepty z hrachu	377
Cizrna	378
Základní recept na přípravu cizrny	378
Recepty z cizrny	378
Sója	380
Tofu	381
Recepty z tofu	383

Tempeh	386
Recepty z tempehu	386
Natto	389
Recepty z natta	389
Karbanátky	389
Kombinace směsí na karbanátky	390
Pomazánky	393
Luštěninové pomazánky	394
Pomazánky na bázi tofu	395
Základní příprava	395
Variace k dochucení tofu pomazánky	395
Dezerty a sladkosti	397
Amasaké – přirozeně sladký krém	397
Klíčení pšenice	397
Vlastní příprava amasaké	398
Jak dále zpracovávat amasaké?	399
Všeobecně o ovoci	400
Konzervace ovoce	400
Nepečené dezerty	402
Dušené ovoce	402
Čokoládový krém	403
Základní recept	403
Obměna	403
Poháry	403
Některé možné variace pro přípravu pohárů	404
Ovoce s agarem	407
Základní recept	407
Obměny	407
Burizony	408
Pečené dezerty	408
Klasické pečené dezerty	409
Korpus	409
Vrchní část dezertu	411
Záviny	414
Koláčky z jáhlového těsta	414
Pečené ovoce	414
(Nejen) vánoční cukroví	415
Recepty na pečené cukroví	416
Recepty na nepečené kuličky	423
Rejstřík receptů	424
Obsah DVD	436
Příloha – Fotografie jídel	439

potraviny a také návrat potíží, když ji do jídelníčku opět zařadí. Velmi rychle se pak vrací ke stravě, která jim dělá dobře.

Toto jsou největší a snad i méně známé mýty ve stravě. Zdaleka nejsou jediné. O mnohých dalších budeme mluvit na následujících stránkách. Dozvíte se rovněž, jak je to s jednoduchým cukrem, syrovou zeleninou, vejci, solí, a mnoho dalších informací. Hlavně je však třeba říct, jak to skutečně se stravou je a jak to má vypadat.

V následujícím textu se spolu podíváme na různé poznatky našich předků i poslední poznatky vědy a naučíme se je aplikovat v běžném životě tak, aby to bylo ku prospěchu našemu i našich dětí.

Nové vydání knihy *Radost ze zdravých dětí* je obohacené o informace o ne zcela známých obilovinách a pokrmech, které z nich lze připravit. Některé kapitoly byly doplněny, ale celkový ráz knihy zůstává stejný, rovněž obsah DVD se nemění. Doufáme, že i toto vydání se čtenářům bude líbit a pomůže rodičům zlepšit či upevnit zdraví své i svých dětí.

chemie se chuť pročistí a člověk se nestačí divit, jaké pole chutí se mu najednou otevře. Nejen že cítí chuť zeleniny, ale najednou zjistí i to, že stejná zelenina jinak nakrájená má jinou chuť a různé tepelné úpravy téže mrkve či pórku jsou dvě různá jídla. Vede to k tomu, že chuťové vjemy jsou daleko širší a jemnější a člověk je citlivější na špatnou potravinu a již po prvním soustu pozná to, co je zkažené a nevhodné, a to je jistě velmi prospěšné. V této souvislosti máme velkou šanci u svých dětí – když je naučíme jíst zdravě, pak se již přirozeně budou vyhýbat přeslazeným, překořeněným a chemicky upraveným potravinám, protože jim nebudou chutnat. I když pak vlivem spolužáků, partnerů či kolektivu začnou jíst i nezdravě, budou mít dobré základy a také budou vědět, co dělat, když se dostanou do zdravotních problémů, a to jistě není málo.

V následujících kapitolách se budeme snažit vysvětlit jednotlivé potraviny, jejich způsob úpravy, ale také to, jak správně je třeba tyto potraviny kombinovat tak, aby našim dětem, ale ani nám nic nechybělo.

Obiloviny

Obiloviny v celých zrnech jsou základem stravy. Vyplývá to nejen z jejich složení, ale také z konstrukce a enzymatické výbavy našeho zažívacího systému. Již v našich slinách jsou enzymy, které začínají štěpit složité cukry, které jsou základem a nejdůležitější složkou obilovin. Po lehkém natrávení amylázami ze slin pak potrava stagnuje v žaludku, kde se štěpí bílkoviny a polysacharidy se připravují na působení amyláz ze slinivky břišní, toto trávení pokračuje přes celé tenké střevo, a to postupně. Složité cukry jsou rozštěpeny na jednodušší, které jsou vstřebány a jsou základem výživy pro naše tkáně.

Někdo by mohl říct, že by bylo jednodušší, kdybychom rovnou jedli cukr jednoduchý a ušetřili tím naše trávení. Opak je však pravdou. Pokud by tomu tak mohlo být, pak by jistě náš zažívací systém vypadal jinak a nedával si tolik práce s výrobou enzymů

nejhůř průmyslová drůbež, a to jak po stránce chemických látek, tak způsobu chovu. Možná si někdo myslí, že to, jak se zvíře cítí během života, nemá na jeho tkáň a maso vliv, ale opak je pravdou. Červené maso je na tom jen o malý kousek lépe. Stále nejlépe po této stránce vychází ryby a zvláště bílé rybí maso.

Maso zařazujeme do jídelníčku dítěte většinou až od roku a půl, nejprve maso rybí a pak drůbeží. Tady se nám vyplatí pro dítě koupit bio maso, pokud nemáme kuře, které nám běhá po dvorku. Dáváme ho maximálně 1× týdně. V zimě můžeme jíst maso častěji než v létě. Maso opět kombinujeme pouze se zeleninou. Během všech ostatních dnů je třeba podávat kombinaci obiloviny a luštěniny.

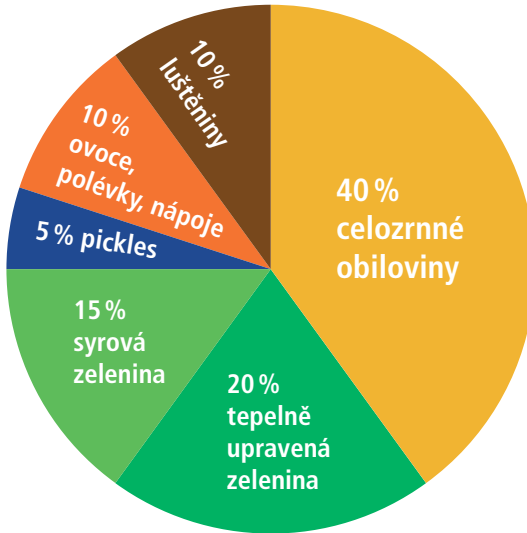
I dítě nemusí jíst maso, mělo by však denně mít kombinaci obiloviny a luštěniny, přitom stačí 1 až 2 lžíce luštěnin (u dětí mezi jedním a druhým rokem i méně). Takovou kombinaci můžeme mít někdy 1× někdy 2× denně. Úplně to stačí, a pokud používáme kvalitní misopastu, pak nám to stačí i v dospělosti a nemusíme se bát o bílkoviny. Mnoho maminek se bojí nedostatku bílkovin, přitom nadbytek, který je dnes naprosto běžný, je zrovna tak škodlivý, neboť zatěžuje ledviny.

Tuky

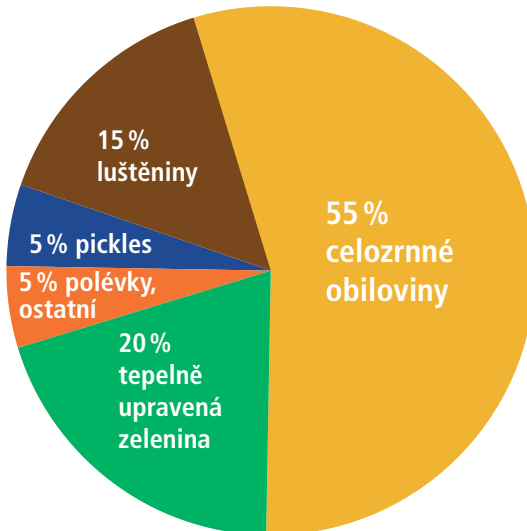
Tuk je významným zdrojem energie pro naše tělo, je důležitý pro náš metabolismus i pro průběh oxidačních reakcí v těle. Tuk je složen z jednotlivých mastných kyselin, z nichž jsou pro nás naprosto nezbytné ty esenciální, nenasycené. Jejich vynikajícím zdrojem jsou semínka – slunečnicová, dýňová, lněná, sezamová. O nich a jejich úpravě jsme se již zmínili.

Semínka samotná nestačí, používáme proto rostlinné oleje, které jednak doplňují nenasycené mastné kyseliny a jednak umožňují vstřebávání vitamínů rozpustných v tucích. Používáme výhradně oleje lisované za studena, neboť mají zachované správné vazby tuků a mají vysoký bod varu. Jsou tedy ideální pro tepel-

Letní talíř

Zimní talíř

Před počítím

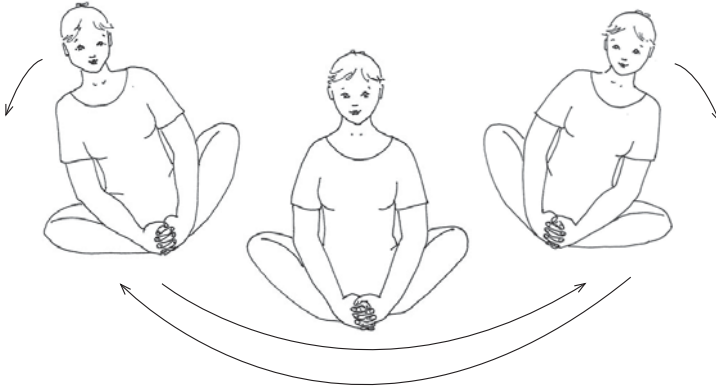
Zdravotní stav každého z nás závisí na mnoha skutečnostech. Každé čerstvě narozené dítě má jiný základní potenciál pro další zdraví či nemoc. Tato dispozice se pak vyvíjí podle toho, co dále dítě prožívá, jí, dýchá, pije a také podle toho, co všechno se kolem něho děje. Již v době narození má každý z nás jinou startovací čáru, i když to nelze na první pohled poznat, a důsledky těchto dispozic můžeme mnohdy poznat až za několik let nebo až v dospělosti, kdy se přidávají další zátěže a to, co je skryto hluboko v těle. My pak vůbec netušíme, že kořeny naší nemoci tkví daleko ještě před naším narozením, či dokonce mají své stopy v našich předcích. Na čem tedy závisí, s jakými předpoklady vstupuje dítě na svět? První částí je pochopitelně dědičná dispozice po našich předcích.

Podle již zmíněné knihy I-ťing je naše konstituce, tedy základ, který si neseme do svého života, řízena genetickou informací 64 našich předků – 32 z matčiny strany a 32 z otcovy. Zajímavá je další kalkulace, podle níž na materiální úrovni máme poselství od našich mužských předků zakódováno ve 32 zubech a naši předkové ženského pohlaví se zračí v našich 32 obratlech. Něco na tom asi bude. Jako poslední předkové našich dětí tak máme rozhodující vliv na to, abychom do tohoto softwaru připsali pozitivní informace a umazali alespoň část zatížení z minulosti. Ale nejen to, uvědomme si, že to, co předáme našim dětem, se dál opisuje ve 32 dalších generacích. Naše zodpovědnost tedy není malá. Za tímto účelem je rozhodně žádoucí a potřebné organismy obou rodičů ještě před počítím potomků co nejvíce detoxikovat a posílit zejména v kvalitě imunitního systému. Proto vědomá příprava a plánování rodičovství se rozhodně vyplatí. I když nemůžeme ovlivnit zdaleka všechno, to, co máme ve vlastních rukou, jistě stojí za to.

Je mnoho ukazatelů kvality života a jedním z nich je i biologický věk. Pro ty, kteří tento pojem neznají, je třeba vysvětlit, že biologický věk je termín, kdy srovnáváme, jak člověk skutečně

Dráha srdce a tenkého střeva

Dynamický cvik

Protahovací cviky

Dráha srdce

Základní pozicí je sed s pokrčenými dolními končetinami, přičemž se chodidla navzájem dotýkají a opírají o sebe. Paty přitlačíme co nejvíce k tělu, ruce spojíme, uchopíme chodidla a vyrovnáme páteř.

Významně pomáhá imunitnímu systému v regulaci vnitřního prostředí, ale i vyživuje a zlepšuje střeva, to vše má své místo při léčbě běžných horečnatých nemocí a nejen jich. Druhou možnost úpravy kuzu můžeme využít u větších dětí, a to v pozdějších fázích virózy či jiné nemoci. Do uvařeného nápoje místo sladu přidáme kousek rozdrčené švestičky umeboshi a 3 kapky sójové omáčky Tamari. Takto připravený nápoj můžeme použít i u průjemových nemocí a při rekonvalescenci.

- * Pokud teplota přesáhne 39 °C, je třeba ji dostat pod kontrolu. Neznamená to, že ji budeme prudce snižovat, ale spíše regulovat. I zde platí aplikace předchozích nápojů, které umožní zlepšit vnitřní podmínky. K tomu můžeme přidat **studené zábaly**. Nejprve je děláme tak, že do studené vody přidáme trochu jablečného octa a namáčíme v ní pleny. Těmi pak zabalíme kotníky a zápěstí a přes ně dáme suchou bavlněnou látku. Dítě uložíme do postele a dobře přikryjeme. Zhruba po půl hodině obklady přeměňujeme. Pokud teplota stoupá nebo neklesla pod 39 °C, můžeme zvolit další z obkladů – studený zábal na celé tělo. Připravíme si chladnou vodu s octem a v ní namočíme velké bavlněné plátno, vyždímáme a dítě do něho celé až po krk zabalíme. Zábal překryjeme suchým plátnem, uložíme dítě do postele a pořádně zakryjeme. Opět vyměňujeme až do té doby, než teplotu dostaneme pod kontrolu. Nejsou-li účinné zábaly se studenou octovou vodou, můžeme přikládat na kotníky a zápěstí **tofu obklad**. Naturální tofu vyndáme z ledničky, rozdrtíme v rukou nebo hmoždíři a smícháme s trochou mouky. Obklad ze studeného tofu přiložíme kolem zápěstí a kotníků a zavážeme do bavlny. Můžeme vyměňovat.
- * Účinnou metodou, kterou můžeme přidat k předcházejícím, je vývar ze stopek višně nebo třešně. V době, když dozrají višně, je třeba otrhat jejich stopky a na vzduchu je přesušit. Pak je uchováme v papírovém sáčku na dobu, kdy budou potřeba. Při horečce dáme několik stopek do vody, několik minut povaříme a hrnek se vypije.

Co poškozují orgány Země, slezinu a slinivku?

Jsou to orgány trávicí, a proto nás jistě nepřekvapí, že hlavním zdrojem zátěží je nesprávné jídlo, a to co do složení, množství i způsobu konzumace.

a) Zásadním problémem je **konzumace jednoduchého cukru**.

Ten jde rovnou do krve a vede k rychlému vyplavení inzulínu, což při opakování vyčerpává slinivku břišní. Jednoduchý cukr má mnoho dalších negativ (viz příslušná kapitola), toto je však velmi časté a postupně to vede, spolu s jinými zátěžemi, k rozvoji diabetes mellitus.

b) **Nadbytek vlákniny** je další z „moderních zátěží“. Nedostatek vlákniny poškozují tlusté střevo, nadbytek slezinu a slinivku.

Pokud jíme mnoho syrové zeleniny, je kladena velká zátěž na tyto orgány, které ji musí natrávit a uvolnit z nich potřebné živiny. Vzhledem k tomu, že nemáme čtyři žaludky, ani enzymatické vybavení jako přežvýkavci, nejsme schopni tuto činnost dokonale provést a stojí to mnoho námahy a práce, aby se alespoň něco uvolnilo. Organismus ví, že nerozložená potrava je nepříznivá pro střevo a že je naopak živnou půdou pro bakterie, a tak se snaží a snaží. Výsledkem je potom zatížení tohoto okruhu orgánů a tím i následné oslabení trávení. Vzniká tak začarovaný kruh.

c) **Celkové složení stravy** také není zanedbatelné. Nadbytek živočišných produktů, které žaludek nedostatečně stráví,

mnoho pečiva, kde pečená mouka, je pro slinivku břišní obrovský oříšek, nedostatek složitých cukrů, mléčné výrobky, které kladou velký nárok na trávení, a když k tomu přičteme kvantum jednoduchého cukru, vidíme, že současná strava je velkou zátěží pro tento orgán.

d) Problémem je také **množství jídla a velké porce**. Dříve lidé jedli podstatně skromněji, jejich porce byly menší, rozhodně se nepřejídali. My nejen jíme mnoho, ale také často a tím nedáme možnost trávicímu systému si odpočinout. Neustále drobné „ujídání“ mezi jídly opět tento okruh zatěžuje.

e) Jak už bylo řečeno, nejen složení a množství stravy je důležité, ale podstatný je i **způsob, jakým jíme**. Především

minut. Na pánvičce na oleji orestujeme cibuli se solí, přidáme na velké kostky nakrájené batáty, zalijeme vodou a dusíme pod pokličkou do měkka. Po uvaření rozmixujeme. Na talíř dáme quinoovou kaši, nahoru pyré z batátů a ozdobíme petrželkou nebo orestovanými dýňovými semínky.

Quinoový salát

quinoa (uvařená podle základního receptu), 1 mrkev, kus zelí, ředkvičky, ledový salát, olivy (pro starší děti), olej, sůl, umeocet, rýžový slad, sójová omáčka, tofu

Hrnek vody přivedeme k varu, vodu osolíme a vhodíme do ní na nudličky nakrájenou mrkev, necháme asi minutu přejít vařením a přecedíme. Vodu vrátíme na oheň a totéž uděláme s jemnými nudličkami zelí. Přecedíme a přidáme k mrkvi. Smícháme s kolečky ředkviček a olivami a nakonec smícháme s quinoou. Nakládáme nahrubo nakrájený ledový salát a polijeme směsí umeocta, sladu a sójové omáčky. Nahoru pokládáme plátky orestovaného nebo opečeného tofu.

Hato mugí

Perličkový ječmen, Jobovy slzy. Bezlepková obilovina s významně léčivými vlastnostmi.

Můžeme ji vařit samostatně, ale většinou ji přidáváme k rýži, jáhlám nebo jiným obilovinám.

Základní recept

1 hrnek hato mugí, 2½ hrnku vody, sůl

Perličkový ječmen propereme ve studené vodě, dáme do kastrolu a zalijeme 2½ hrnku vody a necháme 2 až 4 hodiny namočené. Po té vaříme ve stejné vodě, v níž jsme ho namáčeli. Přivedeme k varu, osolíme, ztlumíme plamen a vaříme 30 až 45 minut doměkka.

Tef s rýží a slunečnicovým semínkem

1 hrnek tefu, 1 hrnek rýže natural, 3 lžíce slunečnicového semínka, 5 hrnků vody, sůl

Obiloviny opereme, na dno hrnce dáme slunečnicová semínka a na ně navrstvíme rýži. Zalijeme 5 hrnky vody, přivedeme k varu a přidáme vrstvu tefu. Osolíme, ztlumíme plamen a vaříme asi 30 minut doměkka. Z takto uvařené obiloviny můžeme udělat také noky nebo knedlíky – viz dále.

Amarant

Základní recept

1 hrnek amarantu, 1½ hrnku vody, sůl

Amarant propereme, dáme do hrnku a zalijeme vodou. Přivedeme k varu, ztlumíme, osolíme a vaříme 20 až 30 minut.

Další recepty

Kaše z amarantu

1 hrnek amarantu, 3 hrnky vody, sůl

Amarant opereme a dáme do hrnce. Zalijeme 3 hrnky vody, přivedeme k varu, osolíme, ztlumíme a na malém plameni vaříme 30 až 40 minut. Kaši můžeme doplnit dušenou dýní na cibulce a ozdobit dýňovými semínky.

Amarant s dýní a houbami

1 hrnek amarantu, kus dýně hokaido, 1 velká cibule, 4 žampiony nebo shiitake, olej, sůl, sójová omáčka, bazalka, 2 hrnky vody

Základní recept

DALŠÍ VARIANTA

1 větší bílá ředkev, dvě cibule, 1 % soli

Ředkev nastrouháme a přidáme cibuli nakrájenou najemno. Smícháme se solí a důkladně rukama promačkáme. Pak po vrstvách dáme do malého „kvašáku“ nebo do kamenné či skleněné nádoby. Každou vrstvu zvlášť důkladně upěchujeme, až se vytlačí šťáva. Nahoře zatížíme například sklenicí s vodou nebo kamenem. Umístíme v teplém, tmavším koutu kuchyně a necháme kvasit. Za 3 dny vznikne mléčně kvašená zelenina, kterou pak přendáme do ledničky, odkud ji postupně bereme. Zde vydrží několik týdnů. Tím máme prostor pro tvorbu další kvašené zeleniny.

Podobně můžeme kvasit:

- samotnou cibuli,
- nastrouhanou červenou řepu s cibulí,
- mrkev,
- bílé nebo červené zelí s cibulí.

Můžeme dát dohromady i více druhů zeleniny, ale neděláme to příliš často, neboť si tím ubíráme na pestrosti a máme pak vizuálně i chuťově stále stejné přílohy.

Zelenina kvašená ve slaném nálevu

Jedná se o jiný, neméně zdravý a dobrý způsob kvašení zeleniny. Používá se pro větší nebo menší celé kusy zeleniny. Takto kvašenou zeleninu je možné připravovat jak pro rychlou spotřebu, tak pro delší uskladnění.

Základní recept

1 litr vody, 1 lžice soli

Vodu přivedeme k varu a několik minut vaříme. Odstavíme a necháme vychladnout. Zeleninu naskládáme do zavíracích sklenic (nejlépe do sklenic se skleněným víčkem s drátěným

pohankovou moukou. Vlhkou rukou tvoříme karbanátky, které pečeme nebo fritujeme.

Karbanátek z jáhel a batátů

1 hrnek jáhel, 2 až 3 batáty, ½ kostky naturálního tofu, 1 až 2 lžice sójového mléka nebo kokosového krému, pohanková mouka, 1 cibule, olej, sůl, sezam, voda

Na dno hrnce dáme velké kostky batátů, na ně rozdrčené tofu a nakonec jáhly. Zalijeme horkou vodou tak, aby jen lehce byla vidět, mírně osolíme a vaříme doměkka. Přidáme trochu kokosového krému nebo sójového mléka, cibulku orestovanou na oleji a vše důkladně rozmixujeme. Zahustíme pohankovou moukou a vlhkou rukou tvoříme karbanátky, které obalíme v sezamu a fritujeme.

Pomazánky

Pomazánky jsou vhodným a mnohdy nezbytným doplňkem stravy. Jsou praktickou součástí jídelničky, zvláště pak při cestování nebo přípravě svačin nebo rychlých večeří. Pomazánky připravujeme většinou z nejrůznějších luštěnin, neboť v kombinaci s obilovinou a doplněné zeleninou tvoří dobře stravitelný komplex. Obilovinou, na kterou namažeme pomazánku, může být pochopitelně pečivo, ale častěji bychom měli používat nejrůznější placky, palačinky, eventuálně rýžové nebo kukuřičné extrudované chlebičky. Nahoře je pak ozdobíme syrovou nebo lépe kvašenou zeleninou. Tepelně upravenou zeleninu dáváme na chlebičky tehdy, pokud je servírujeme bezprostředně po přípravě. Surová a kvašená zelenina je zde vhodná i z energetického hlediska, neboť vyvažuje jangový efekt suchého pečeného základu svým jinovým, lehkým charakterem.

Možnosti na tvoření pomazánek jsou nepřeborné a většinou využíváme samotné luštěniny nebo luštěniny v kombinaci se zeleninou. Můžeme někdy přidat i zbytek obiloviny, ale to není zdaleka nezbytností, neboť na obilovinu pomazánku namažeme.

Burizony

Burizonová mozaika

 NAJDETE NA DVD

2½ balíčku burizonů, 1 dcl oleje, 1 hrnek ječmenného sladu (tekutý sladovit), rozinky, ořechy, mandle, semínka – vše podle chuti, dohromady asi 2 hrnky

Na oleji zpěníme slad a po vytvoření pěny vypneme oheň a zamícháme nejprve ořšky, semínka a rozinky. Pak postupně přimícháme burizony. Je třeba pracovat rychle. Celou směs dáme na plech vymazaný olejem, vlhkýma rukama rovnoměrně rozmístíme a upěchujeme. Pak dáme na hmotu desku a zatížíme tak, aby vše dobře dohromady drželo. Po ½ hodině vyjmeme z plechu a ostrým nožem nakrájíme na kostky. Uskladníme v suchu, vydrží i několik týdnů.

Pečené dezerty

Pečené dezerty děláme více v zimě nebo v chladných dnech. V létě za tepla jsou vhodnější nepečené krémy a poháry. Toto pravidlo není pochopitelně dogmatické, záleží také na našem rozpoložení a pocitech.

Při výrobě dezertů používáme nejčastěji uvařené obilí v kombinaci s pohankovou nebo špaldovou moukou a sladkou chuť zde zastupuje většinou tepelně zpracované ovoce, občas doplněné sladem. Kombinace ovoce a obilí není příliš stravitelná, ale v dezertu, jak jsme se již zmínili, nepůsobí takový problém, pokud toho nesníme příliš mnoho. Vzhledem k tomuto faktu je třeba vždy dát podíl obilné složky menší a podíl ovocné složky větší. I pečené dezerty by měly být lehké, jemné a chutné. Jsou pro nás zdrojem sladké chuti a představují pro nás pohodu a relaxaci, neměly by tedy zatěžovat.

a přidáme kukuřičný škrob rozmíchaný v trošce ovocné šťávy. Spojíme s kroupami a vše rozmixujeme.

Recepty na nepečené kuličky

Fazolové koule

Hrnek fazolí azuki namočíme přes noc do vody, pak dáme do tlakového hrnce spolu s 10 až 15 sušenými meruňkami (nesířenými) a 15 oloupanými jedlými kaštany. Přivedeme k varu, natlakujeme a vaříme asi 40 minut na mírném plameni. Po uvaření scedíme zbytkovou vodu a vše důkladně rozmixujeme. Pak přimícháme nastrouhané ořechy a nakrájené mandle. Vlhkou rukou tvoříme kuličky, které obalíme v kokosu.

Kuličky ze sušených jablek

Na několik hodin namočíme do teplé vody sušená jablka, pak je umeleme a smícháme s namletými opraženými ovesnými vločkami a nakrájenými mandlemi nebo ořechy. Přidáme povařené rozinky. Zamícháme a vytvoříme kuličky, které obalujeme v namletých mandlích.

Kuličky z čerstvých jablek

Na oleji orestujeme nastrouhaná jablka, přidáme povařené rozinky, lžíci pomletých a opražených ovesných vloček, lžíci kokosu, skořici a špetku soli. Vytvoříme kuličky, které usušíme v troubě.

Ořechové kuličky

1 hrnek namletých vlašských ořechů, 1 hrnek rozinek povařených v sójovém mléce, 1 balíček rýžových burizonů, 1 hrnek ječmenného sladu, 1 lžíce karobu, 1 hrnek mišutky

Burizony zvlhčíme trochou sójového mléka a všechny ingredience smícháme. Přidáme trochu sójového mléka – podle konzistence. Vlhkou rukou vytváříme kuličky, které obalujeme mletými ořechy.

RADOST ZE ZDRAVÝCH DĚTÍ

3. vydání + DVD

Vladimíra Strnadlová a Jan Zerzán

V posledních desetiletích narůstá závratným tempem četnost nemocí, jako jsou alergie, astma, únavové syndromy, kožní nemoci, ale i nádorová a cévní postižení. Příčina je složitější, ale nepochybně zde hraje jednu z hlavních rolí strava a stravovací zvyklosti. V současné době je vžita spousta omylů o stravě a většina výživových doporučení tyto chyby stále opakuje, což nepříspěvá ke zdraví jednotlivce ani populace.

Autoři této knihy omyly vysvětlují a uvádějí je na pravou míru. Kniha je určena pro všechny, kterým není lhostejné jejich zdraví a chtějí k němu přispět vlastními silami.

Nové vydání knihy Radost ze zdravých dětí je obohacené o informace o ne zcela známých obilovinách a pokrmech, které z nich lze připravit. Některé kapitoly byly doplněny, ale celkový ráz knihy zůstává stejný, rovněž obsah DVD se nemění. Doufáme, že i toto vydání se čtenářům bude líbit a pomůže rodičům zlepšit či upevnit zdraví své i svých dětí.

MUDr. Vladimíra Strnadlová – vystudovala medicínu na lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, postupně se začala zabývat alternativní medicínou, studovala akupunkturu, homeopatii, čínskou medicínu u nás i na nejrůznějších světových pracovištích. Od roku 1993 se výhradně věnuje přírodní medicíně a má svou soukromou lékařskou ordinaci v rámci Institutu přírodní medicíny v Praze. Spolu se svým manželem Janem Zerzánem se zabývají dietologií, kterou studovali na stážích v zahraničí, a své poznatky i osobní zkušenosti uplatňují při své praxi v ordinaci přírodní medicíny.

Jan Zerzán – k přírodní medicíně a dietologii ho před 30 lety přivedlo vlastní onkologické onemocnění. Po neúspěchu klasické medicíny začal aplikovat změnu stravy a životního stylu u sebe i své rodiny, což přispělo k jeho vyléčení. Od té doby se věnuje studiu stravy a aplikaci všech získaných zkušeností ve své poradně v rámci Institutu přírodní medicíny v Praze.

Autoři knihy společně pořádají mnoho přednášek po celé republice a pobytové kurzy pro jednotlivce i celé rodiny. Jsou autory článků do nejrůznějších časopisů a vystupovali v mnoha televizních i rozhlasových pořadech.

9 788072 638352

www.anag.cz

ANAG®
ANDRAGOGOS
AGENCY